

Téma:

A kiemelt nemzeti programok rendszerének áttekintése, valamint a Velencei-tó integrált fejlesztési tervének a koncepciója a 2014-2020-as időszakra (második kötet)

Időszak:

2013.06.03.-2013.09.30.

Dátum:

2013.09.30.

SZÁZADVÉG
ALOZTIVÁNY

SZÁZADVÉG
gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS
KÖZMŰVELÉSI TANÁRSÁGI ÉS TUDÁSMŰVELÉSI KÖZPONT

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú szerződés teljesítésére készült.

Tartalomjegyzék

1.	Vezetői összefoglaló	3
2.	A koherencia bemutatása a meglévő területi stratégiákkal	5
3.	Az ITB használatának alátámasztása	9
4.	A megvalósítandó intézkedéscsomag beavatkozási területei	15
5.	Az ITB irányításával, végrehajtásával kapcsolatos javaslatok	30

1. Vezetői összefoglaló

Jelen döntés-előkészítést támogató javaslat **célja, hogy felvázolja a Velencei-tó Integrált Területi Beruházásának (ITB) a tervezetét**, amely segítheti a térségi nemzeti programok tervezésének a továbbfejlesztését. **Az ITB Terv eredményeképpen felrajzolható az a fejlesztési mátrix, amely a komplex program projektjeit hozzárendeli az egyes uniós, és egyéb fejlesztési alapokhoz, illetve tartalmazza az egyes alapok terhére szükségesnek ítélt finanszírozás mértékét.**

A feladat első ütemében bemutattuk a 2011-2013-as időszakra vonatkozóan a kiemelt nemzeti programok előrehaladását, valamint elemeztük a kiemelt nemzeti programok rendszerének felülvizsgálatát és továbbfejlesztési lehetőségeit a 2014-2020-as tervezési és programozási időszakra vonatkozóan a kormányzati döntések előkészítésének szakmai támogatása céljából.

A kiemelt térségi nemzeti programok 2011-2013 közötti tapasztalatait figyelembe véve **az alábbi elemekben javasoltuk továbbfejleszteni a területi integrált tervezési módszertant:**

- Pontos **definiálni szükséges a programok területi, pénzügyi, szervezeti hatályát**
- A nemzeti programokat **az operatív programokkal egyidejűleg kell megtervezni**, egy integrált, iterációs folyamat keretében a 2014-2020-as időtávra
- Pontos **definiálni kell a program menedzsmentjét, s a végrehajtásért felelős szervezetet**

A fenti szempontok kezelésére **az Európai Bizottság által javasolt új integrálási eszköz az Integrált Területi Beruházás (ITB)¹**, mely alkalmazása esetén biztosítja a területi stratégiák integrált módon történő megvalósítását a 2014-2020-as programozási időszakban.

Az ITB-k javasolt tartalma:

- A koherencia bemutatása a meglévő integrált területi fejlesztési stratégiákkal;
- Az ITB használatának alátámasztása (integrált megközelítés előnyei);
- A megvalósítandó intézkedéscsomag beavatkozási területei, javasolt tartalma;
- A javasolt pénzügyi allokáció az érintett operatív programok vonatkozásában;
- Az ITB irányításával, végrehajtásával kapcsolatos javaslatok.

A Velencei-tó fejlesztéséhez kapcsolódóan az elmúlt években számos tanulmány, elemzés, koncepció készült, s 2009-ben még egy piackutatás is, ennek ellenére a térség integrált fejlesztése nem valósult meg a 2007-2013-as időszakban, ezért az ITB Terv elkészítése egy újabb lehetőséget kínál egy közös stratégia mentén történő tervezésre.

¹ COM(2012) 496 Közös rendelkezések 99. cikk

Az elvégzett szakértői munka összefoglalásaként megállapítható, hogy: **a Velencei-tó kapcsán elkészített „pilot ITB” fázisban azért nem véglegesíthető, mert a 2014-2020-as területi és ágazati tervezés és programozás jelenlegi státusza nem jelöl ki egyértelmű OP, ill. program-kereteket és lehatárolásokat.**

Ez azt is jelenti, hogy a tervezés és programozás területi bázisú elemeit csak az OP-k véglegesítésével egyidőben, iteratíván koordinált modellben lehet majd azokba beilleszteni.

A Velencei tó kapcsán elmondható, hogy a legnagyobb hiányt elsősorban a komplex minőségi szolgáltatások, programok háttére, ill. annak elégtelen minősége jelenti.

Mivel ezek nélkül a tó és környéke ma lényegében teljesen alkalmatlan szerepének betöltésére, ezért **az eddig jórészt irányt tévesztett (lásd Velence kapuja, stb.) fejlesztések helyett a fő irány:**

- **a természeti és épített környezet komplex és fenntartható rehabilitációja** (tk. a partfal környezettudatos rehabilitációja);
- **és a környék legalább egy, valóban 12 hónapos, legalább országosan unikális attrakcióval való ellátása kell, hogy legyen** (pl.: tematikus park („mini Disneyland”, stb.)).

2. A koherencia bemutatása a meglévő területi stratégiákkal

A fejezetben röviden bemutatjuk a Velencei-tó jelenlegi helyzetét a korábban elkészült elemzések alapján, elemezzük a Velencei-tó turisztikai keresleti potenciálját a versenytárs térségekhez viszonyítva, illetve röviden összefoglaljuk a Fejér Megyei Területfejlesztési Kon koncepció főbb következtetéseit a Velencei-tóra vonatkozóan, mivel az ITB-nek ezen stratégiára kell épülnie².

A Velencei- tó térségének a bemutatása³

A térség 9 településének gazdaságát elsősorban a turizmus határozza meg. A turizmushoz kapcsolódóan kiemelendő, hogy a Fejér megyei vendégéjszakák 29%-a realizálódik a Velencei-tó partján. A tó partján nyaraló turistáknak körülbelül 20%-a külföldi állampolgár.

Az ipar nem játszik fontos szerepet a térség életében, bár Kápolnásnyék és Gárdony is rendelkezik ipari parkkal ide azonban inkább szolgáltatást nyújtó vállalkozásokat várnak, illetve azok működnek jelenleg is ott.

A Velencei-tó térsége hazánk egyik legnagyobb lehetőségeket rejtő mikrorégiója. Különleges természeti adottságait, jelentős kulturális gazdagságát és kedvező közlekedés földrajzi helyzetét azonban egyelőre mégsem képes teljes mértékben kihasználni.

A térséget, és 9 települését, leginkább meghatározó elem maga a Velencei-tó, mely a legnagyobb fejlődési potenciált jelenti. A különleges adottságú tó csak szépségével azonban nem elég ahhoz, hogy a terület fejlődésének legfőbb mozgatórugójává váljon. Az elmúlt évtizedek nem elégséges mértékű befektetése számos hiányt és problémát eredményezett. Ezzel azonban nemcsak a nemzetközi, de a hazai versenyben is (főleg a Balatonnal szemben) elmaradt.

A térség és települései fejlődésének egyik, ha nem a legjelentősebb kulcsa a turizmusban rejlik. A tó problémái közül elsődlegesen az elmaradott vízi infrastrukturális elemek emelhetők ki. A tó vízgazdálkodása a szeszélyes időjárás hatására sajnos egyre ingadozóbb, mely megoldására, egy kiszámíthatóságot adó hatékony megoldás a cél. Ezáltal mindenképpen felújításra szorulnak, és minőségi előrelépést igényelnek a tavat ellátó ki- és befolyó vizeken található vízi műtárgyak. Ezek megoldódása és a vízszint megfelelő szinten tartása a szezonban a turizmus egyik legfontosabb eleme. A tó további infrastrukturális problémái között megemlítenedőek a partfalak, melyek állapota nem kielégítő. A part déli és északkeleti oldalán található, az 1960-as, 1970-es években kiépített betonfal mára igen leromlott állapotú, valamint számos helyen indokolatlan, mely a természetes élővilág ideális életkörülményeinek létrejöttét gátolja. Ezek újragondolása és

² A Fejér Megyei Területfejlesztési Program még nem készült el a 2014-2020-as időszakra

³ Velencei-tó, mint regionálisan kiemelt térség cselekvési stratégiája, előkészítő tanulmány alapján, Pro Régió Nonprofit Közhasznú Kft. 2012. szeptember

esetlegesen felmerülő elbontása, helyreállítása szintén fontos kérdéskör. A környező települések csatornahálózatának fejlesztése is hiányos, mely elsősorban a csapadékvizek elvezetésére igaz. Ennek kiépítése sürgető feladat, hiszen az egyre gyakrabban előforduló, hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadékok a velencei-tó szennyeződését okozzák.

A tavon található, elsősorban idegenforgalmi célú infrastrukturális elemek minősége a térség egészét tekintve szintén nem versenyképes. Ezen belül kiemelendők a strandok, melyek minőségi fejlesztése szintén elengedhetetlen a turizmus egyre versenyképesebbé tételében. A tavon számos hajó- és csónakkikötő is található, melyek jó része nem képes megfelelő színvonalat biztosítani az itt hajózni, csónakozni vágyóknak. A kikötők fejlesztése további hiányosságok pótlására is felhasználható lenne, hiszen a tó vízfelszíni turisztikai (ún. vízitaxik, kenuk stb.) és sport (pl. windsurf) lehetőségeinek bővítése révén szintén vonzóbbá, versenyképesebbé válhatna a terület.

A térség települései azonban nem csupán a Velencei-tó miatt számítanak ideális idegenforgalmi célpontnak. Az itt található 9 település számos műemlékkel rendelkezik, melyek közül azonban jó néhány állapota sajnos erősen leromlott, melyek felújítása szükséges. Az épített örökségen kívül további természeti kincsek is jellemzik a területet, hiszen a Velencei-hegység gránittömbje, vagy a tó környéki vizenyős nádas területek szintén turistacsalogatók, mely jobb kihasználása azonban nagyban függ ezek megközelíthetőségétől. Bár a közúti, vasúti megközelíthetőség kielégítő, emellett azonban mindenféleképpen fejleszteni kell a turistautakat, egyrészt a gyalogos turisták számára a meglevő utak javítása és hatásosabb karbantartás által, másrészt az egyre népszerűbb kerékpáros turizmus számára az egyre jobban kiépített, településeket és egyéb látnivalókat is összekötő, bicikliutak révén. Hiányzik továbbá egy olyan velencei-tavi multifunkcionális információs/turisztikai központ létrehozása, mely nemcsak egy átlagos tourinform iroda nyújtott adottságival rendelkezik, hanem ezen túl számos szolgáltatást nyújtva próbálja meg az itt vendégeskedő emberek időtöltését minél élménydúsabbá tenni.

A turizmus megerősödése azonban nem várható pusztán a hiányzó infrastrukturális feltételek által. Manapság egyre inkább fontossá válik az adott térség „eladása”, promótálása. Ennek érdekében hiányzik egy egységes turisztikai kép megalkotása és annak hirdetése. Ennek megoldására mindenképpen szükségeltetik a helyi TDM szervezet megerősítése, szakmai tevékenységének hatékonyabbá, kreatívabbá tétele, mely által a PR tevékenység erősödne és olyan új kezdeményezések születhetnének, mint pl. egy egységes kedvezménykártya létrehozása.

További probléma a táji és épített, természeti és kulturális örökség védelmének nem kielégítő minősége, valamint, hogy gyenge a helyi identitás, mely pedig a térségi fenntarthatóság egyik alappillére.

A fentiek alapján megállapítható, hogy nyilvánvaló előnyei ellenére a Velencei-tó és térsége még mindig nagyszámú problémával, hiányossággal küzd. A főként az Európai Unió támogatásával eddig megvalósult fejlesztések és az állagmegőrzésre fordított intézkedések jócskán elmaradnak a szükséges mértéktől. Jóval több integrált fejlesztésre és az eddigieknél hatékonyabb hálózati-

kapcsolatrendszerre lenne szükség a térségi szereplők között, a terület turisztikai vonzerejének növelésére és a helyi lakosság életszínvonalának javítására.

A kiemelt üdülőkörzetek kereslete⁴

A kiemelt üdülőkörzetek vendégéjszakáinak több mint 70%-t Budapesten és a Balatonnál töltik a turisták közel fele-fele arányban, a Velencei-tó részesedése mindössze 1,5-2,0%, így megállapítható, hogy keresleti oldalról van tér bőven a növekedésre, csak meg kell találni a megfelelő kínálati mixet. A 2008-2009-ben tapasztalt visszaesés után 2010-től a magyarországi kiemelt üdülőkörzetek vendégforgalma összességében újra meghaladta a 2007-ben regisztrált vendéglétszámot. A vendégek összetétele viszont jelentősen eltér a korábbitól, ezért a kereslethez gazodva a szolgáltatások is átalakultak. Budapest, Sopron–Kőszeghegyalja és a Tiszató kivételével az ország többi kiemelt üdülőkörzetébe egyre kevesebb külföldi vendég érkezett az elmúlt években. A Balaton vonzereje is számottevően csökkent, különösen a tó közvetlen környezetében fekvő településeken. A külföldi vendégek aránya 2009-ben 20%-ot tett ki a Velencei-tónál, amely jelentős visszaesés az ezredforduló előtt mértékhez képest.

Az ezredfordulót követően évről évre nőtt a belföldi vendégek részaránya, ők viszont rövidebb időt töltöttek a szálláshelyeken, mint a külföldiek, így a vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken és a magánszállásadásban is visszaesett. A nyolc kiemelt üdülőkörzet közül a forgalom a Balaton mellett a Mecsek és Villány, valamint a Velencei-tó–Vértessőllyi üdülőkörzetben mérséklődött.

Az ország üdülőkörzetei közül a korábbinál kisebb kapacitás jellemezte a Dunakanyar, a Mecsek és Villány, valamint a Velencei-tó–Vértessőllyi kiemelt üdülőkörzeteket. A férőhelyek számbeli fogyását minőségi átalakulás kíséri, a vendégek egyre inkább a magasabb kategóriájú, kiegészítő szolgáltatásokat is nyújtó szálláshelyeket részesítik előnyben.

Budapestet leszámítva a szállodák kihasználtsága rendkívül alacsony a szobaszámra vetítve, a budapesti közel 60%-os érték mellett az országos átlag 47, 7% (2012), de a Velencei-tónál mindössze 37,7% volt 2012-ben, amelynél csak Mecsek és Villány szobakihasználtsága alacsonyabb, tehát a szálláshelyek száma ez alapján nem lehet akadálya a fejlődésnek.

A Fejér Megye Területfejlesztési Kon koncepciójának a főbb következtetései

Fejér megye területfejlesztési koncepciójában kiemelt szerepet kap a Velencei-tó és környéke fejlesztése. A koncepció elemzése alapján a térség ideális fekvése lehetővé teszi, hogy elsősorban a fővárosi, illetve közeli nagyvárosi lakosok számára éppen a legszükségesebb egészséges, csendes, nyugodt környezetet biztosítsa, sokrétű adottságaival.

⁴ Forrás :KSH

A koncepció következtetése alapján ez a Velencei-tó környékén elsősorban a minőséget javító fejlesztéseket kell, hogy jelentse a tó komplex (partfal- és vízvédelem, kotrások) rekonstrukciójával, a felszíni vízelvezetés megoldásával, strandok felújításával, fejlesztésével, attrakciófejlesztéssel (műemlékek felújítása, állagmegóvása, élményt nyújtó közlekedési módok, látogatóközpont kialakítása). Kiemelt hangsúlyt kell helyezni a helyi – térségi – megyei TDM rendszer továbbépítésére, a szervezetek közötti együttműködésre.

A turisztikai infrastruktúra fejlesztése terén figyelmet kell fordítani a minőségi turizmus, kiemelt szerepben az ökoturizmus fogadás feltételeinek javítására (természeti és kulturális örökség), a természetjáró túraútvonalak karbantartásával, a lovas- és horgász turizmus célterületeinek bővítésével, minőségének emelésével, valamint attrakciók komplexitásának növelésével.

Bár a térségben az utóbbi időben jelentős beruházások történtek a szezonhosszabbítás céljából a turizmus továbbra is szezonális, hasonlóan az országos trendekhez, és csak kiegészítő jövedelemforrás a legtöbb település számára. Ezért erősíteni kell az egyéb ipari-, agrár- és szolgáltatási jellegű gazdasági vállalkozásokat a diverzifikáció és versenyképesség érdekében. Fontos lenne ez azért is, mert erős a térség átfedése a fővárosi agglomeráció vonzásterületével, és ezért szüksége van az önálló identitású gazdaságra, amelynek – természetesen – az ökoturisztikai profilhoz illeszkedően, a szigorú környezetvédelmi követelményeknek is meg kell felelnie.

A turizmushoz kapcsolódóan fontos a célirányos szakképzések elindítása, valamint a nyelvi- és marketing ismeretek bővítése a térségben. Hangsúlyt kell helyezni a települések környezetének, infrastrukturális- és szolgáltatási színvonalának javítására, épített örökségeinek fenntartható hasznosítására.

A stratégiai vízkészletek megőrzése érdekében fontos beavatkozásokat igényelnek a felszíni és felszín alatti vízkészletek védelme, és a fenntartható vízgazdálkodás biztosítása. Az ökoturisztikai célhoz illeszkedve, kiemelten fontos a térségben az alternatív energiafelhasználás és közműmegoldások támogatása, az ilyen szempontból önellátó (első ütemben) mintafalvak kialakítása és turisztikai bemutatása.

3. Az ITB használatának alátámasztása

A Velencei-tó és környékének jelenleg tervezett fejlesztési programja, annak komplexitása igényli a tó mellett élők és a térséggel szakmai szempontból érintett intézmények véleményének megismerését. Így a helyi társadalom által is elfogadott stratégiai irányok határozhatók meg. A dokumentum készítés első szakmai lépése során az érdekeltek személyes interjúk során mondták el javaslatukat, véleményüket. A stratégiai irányokat a korábbi felmérések és a térség adottságai alapján egyértelműen a **turisztikai potenciál** mentén érdemes kijelölni, melyet jelen dokumentum is alátámaszt. A felmérés alapján beazonosítható a hazai turisztikai szolgáltatások piacán a Velencei-tó pozíciója.

A megkérdezettek a tó környéki települések polgármesterei, mértékadó intézmények vezetői (MNV Zrt. Fejér Megyei Közgyűlés, MT Zrt. stb.), valamint a térségben tevékenykedő jelentős civil szerveződések, turisztikai vállalkozások voltak. A mintegy 20 interjú készítése 2013. augusztus és szeptember hónapban történt. Az interjúk kézirata a dokumentáció háttéranyaga, a válaszok összegezve jelennek meg.

A kérdőív 10 feleletválasztós és 2 szövegesen megválaszolandó kérdésből állt. Az interjúk során a 2012. évben készített előzetes projektfelmérés anyaga is aktualizálásra korrigálásra került.

A kérdőívek részletes elemzése, értékelése

A felmérés a várthoz képest nagyobb szórást mutatott, amiből egyértelműen kiderül, hogy még nem alakult ki egy mindenki által elfogadható stratégiai irány. Az 1. sz. mellékletben található a 10 feleletválasztós kérdés összesített eredménye.

1.- 2. Kérdés: A turisztikai jelentőség területi pozicionálása

A Velencei-tó és térsége a magyarországi turizmus két legjelentősebb fogadóterülete között - azokat összekötő fővonal – a Budapest – Balaton tengely mellett fekszik. Azoktól azonban jelentősen eltérő és egyediségét jellemző karakterrel rendelkezik. A természeti és a táji értékeken, és az épített környezet minőségén, a helyi termékeken alapuló turisztikai adottsága, kapcsolódási pontjai, és bejárhatósága miatt önálló, egységes nemzetközi viszonylatban is akár ismertté tehető turisztikai célterületté tehető.

A kérdésekre adott válaszokból egyértelműen látszik a kettősség a jelenlegi helyzet és a potenciálisan elvárt jövőkép között. A térség ma még nem rendelkezik nemzetközileg is számottevő vonzerővel, ezért a válaszadók hazai (Budapest, Balaton) viszonylatban látják a pozicionálás lehetőségét, a különbségek hangsúlyozására építve. (1. *A velencei-tavi térség stratégiáját Budapest és Balaton viszonylatában szükséges meghatározni, pozicionálni hangsúlyozva a térség plusz szolgáltatásait - jellemző válasz: nagyon*)

A jövőkép optimista, a fejlesztések (tó és szolgáltatások) hatására a jövőben önálló célterületként is megjelenhet akár nemzetközi szinten is, mint hazánk egyik turisztikai mintaterülete. (2. A Velencei-tavi térség stratégiáját önállóan szükséges megjeleníteni mind belföldön, mind külföldön - jellemző válasz: nagyon)

3.-4. Kérdés: A célcsoportok és fejlesztendő programok, szolgáltatások meghatározása

A célcsoportok meghatározásánál a válaszadók egyértelműen a fiatalokat és a kisgyermekes családokat részesítették előnyben. Ez a válasz pozitív jövőképet sugall, a meglévő imázs (természet, sport, aktív turizmus) erősítését inspirálja. A válaszokban az idősebb korosztály kiegészítő jelenléte tapasztalható. (3. Mely korosztályra érdemes fókuszálni: fiatalok – jellemző válasz: nagyon; kisgyermekes családok – jellemző válasz: nagyon; idősebb korosztály – jellemző válasz nincs; minden korosztályra azonos súllyal kell fókuszálni – jellemző válasz nincs)

A fejlesztendő szolgáltatások kiválasztása egyértelműen igazolja a célcsoportnak való megfelelést. A rekreációs turizmus aktív tevékenységekben való megjelenése is a fiatalabb korosztálynak kedvez. A jelenlegi hazai és nemzetközi turisztikai trendek folyamatos változása a térség pozícióit erősítheti. Ilyen változás a megnövekedett igény a hagyományos turisztikai ágazatok mellett megjelent, elsősorban a természeti környezet adottságait figyelembevevő, azt turisztikai háttér-attrakcióként megjelenítő „ökoturizmus” lehet. Kiemelkedő jelentőségű terület a **kerékpáros** aktivitást erősítő, azt kiszolgáló rendezvények fejlesztése, melyből egyértelműen következik a szükséges infrastruktúra létrehozásának igénye. Ez az egyik lehetséges hívó szó az egész tókönyék fejlesztésére. A fiatalabb korosztály számára vonzó tömegsport, és könnyűzenei fesztiválok szintén jelentős támogatást élveznek. Az aktív turizmushoz kapcsolódó kiegészítő programok támogatottsága magas, ilyen a borturizmus, kulturális örökség *bemutatása*, wellness szolgáltatások, ezek azonban nem jelennek meg prioritásként. Több válaszadónál igényként (egyéb programok) jelent meg egy a gyermek és fiatal korosztály számára vonzó tematikus park létrehozása. Ugyanitt többször javasolták a válaszadók egy „tó fesztivál” létrehozását.

(4. Az alábbi programok kínálatát, minőségét szükséges fejleszteni: Kerékpáros rendezvények – jellemző válasz: nagyon; Tömegsport programok (futás, úszás) – jellemző válasz: nagyon; Könnyűzenei fesztiválok – jellemző válasz: nagyon; Komolyzenei fesztiválok – jellemző válasz: nincs; Borturizmushoz kapcsolódó programok – jellemző válasz: inkább igen; Szervezett természetjáró programok – jellemző válasz: inkább igen; Kulturális örökség bemutatása – jellemző válasz: inkább igen; Wellness programok – jellemző válasz: inkább igen; Egyéb programok – tematikus park, fesztiválok: gyakori)

A komolyzenei programok fejlesztése, a helyi hagyomány hiánya miatt nem jelent meg elsődleges célként. Egyéb programokra vonatkozóan a helyi termék bemutatók, népi hagyományokhoz kapcsolódó rendezvények jelentek meg egyes válaszadóknál. Külön kérdésre (melyet a későbbiekben elemzünk) felmerült 2-3 nagy többnapos, akár nemzetközi érdeklődésre is számot tartó fesztivál megrendezésének igénye.

5.-6.-7. Kérdés: A programcsomagok hosszának meghatározása

A turisztikai infrastruktúra fejlesztése a minőségi turizmus, kiemelt szerepben az aktív turizmus fogadás feltételeinek javítását kell, hogy elérje. A térség attrakcióinak komplex fejlesztése nagy vonzerőt jelenthet, növeli a helyben tartózkodási időt.

A kérdésekre adott válaszokból egyértelműen kimutatható, hogy a Balaton és Budapest között ingázó turistáknak szóló egy napon belüli programok nem vonzóak. Ez az 1. -2. kérdéskört is érintő probléma hosszú távú stratégiával oldható csak meg. A válaszok dominánsan az 1-2 napos tartózkodási időt elérő programcsomagok létrehozását igénylik. A tó és a környezet fejlesztése ehhez elengedhetetlen, de a turisztikai arculat, szolgáltatási és programkínálat komplexitásának megvalósítása alapvető fontosságú. A 2014-2020 közötti időszak fejlesztéseinél ezt kell szem előtt tartani. Távlati cél lehet a hosszabb távú (1-2 hét) itt tartózkodás elérése, ehhez azonban a turisztikai trendekhez illeszkedő 15-20 éves fejlesztési stratégia kialakítása és végrehajtása szükséges. Ebben a stratégiában a tó háttérként, és nem fő attrakcióként jelenik meg, mivel értékei jelentősek, de nem rendkívüliek. A versenytársakkal csak az egyedi szolgáltatások, programok szintjén versenyezhet.

(5. Budapest és Balaton között ingázó turistáknak szóló napon belüli programokat kell kialakítani – jellemző válasz: nincs;

6. 1-2 napos (pl. hosszú hétvége) programcsomagokat érdemes kialakítani – jellemző válasz: nagyon

7. Hosszabb távú 1-2 hetes programokat érdemes kialakítani – jellemző válasz: nincs)

8.-9. Kérdés: A tervezett fejlesztési irányok meghatározása

A Velencei-tó és környéke turisztikai pozíciójának erősítése komplex feladat. A kérdések elsősorban az attrakció meghatározását, egyfajta hierarchia kialakítását kérték a válaszadóktól. A válaszok egyértelműen abba az irányba mutatnak, hogy a tó és a természeti, épített környezet fejlesztése elengedhetetlen feladat, de nem végső cél. A tó vízminőségének javítása, a partfalak védelme, a tóra épülő infrastrukturális fejlesztések méltó keretet, háttérrel adhatnak egy komplex turisztikai szolgáltatási, és programkínálat számára. A válaszadók domináns része a különleges vonzerőt nem a tóban, hanem a speciálisan ezen a területen kialakítandó, ma még csak a hazai turizmus élvonalában megtalálható attrakció és ehhez kapcsolódó szolgáltatási csomagban látja.

(8. Elsősorban a tó fejlesztésére szükséges fókuszálni 2014.-2020. között – jellemző válasz: inkább igen; 9. Elsősorban a tó körüli szolgáltatások, programok fejlesztésére kell fókuszálni 2014.-2020. között – jellemző válasz: nagyon)

A tó és a környezeti minőség javítása halaszthatatlan, nagy forrásigényű feladat, de jelenleg ez minden fejlesztés alapja. A tó fejlesztése állami, önkormányzati összefogással valósítható meg.

10. Kérdés : A szálláshelyekre vonatkozó determináció

A válaszokból egyértelműen kiderült, hogy a jelenlegi attrakciók mellett is elégtelennek minősítik a szálláshely kínálatot. Az akadálya a turizmus bővülésének. Egyértelmű azonban, hogy a szálláshelyfejlesztés csak akkor hatékony, ha mellette a szolgáltatások, programok bővülése is várható.

(10. Az elérhető szálláshelyek minősége, mennyisége korlátozza a vendégéjszakák növekedését – jellemző válasz: nagyon)

11.-12. Kérdés: A fejlesztések priorizálása, egyéb javaslatok

A feleletválasztós kérdések megerősítésére, az abból esetleg hiányzó irányok kommunikálására két további kérdést tettünk fel.

(11. Ön szerint melyik az a három legfontosabb terület, amely a fenti tényezők közül legnagyobb mértékben segítheti a térség turisztikai potenciáljának növelését?)

12. Ön szerint mely egyéb területek fejlesztése szükséges a fentiekén túl a Velencei-tó turisztikai potenciáljának növeléséhez?)

A szövegesen is megjelenő kiemelt célok és igények egyértelműen alátámasztják az 1.-10. kérdésre adott válaszok értékelését. A válaszok többletinformációja, hogy egyfajta prioritási sorrend is megjelenik. Az alábbi felsorolás a válaszadói gyakoriság alapján rendszerezi a turisztikai potenciál növelés szempontjából jelentősnek minősített területeket.

- kiemelt priorítás:

1. a tó körüli szolgáltatások, programok fejlesztése
2. a tó fejlesztése

- priorítás

3. 1-2 napos rendezvény és program
4. kerékpáros turizmus és programok
5. szálláshelyfejlesztés (középkategóriás)
6. kulturális örökség bemutatása
7. sport (vízi, és egyéb)
8. borturizmus
9. természetjárás
10. 1-2 hetes programok

Egyértelműen megjelenik a kiemelt, általános érvényű prioritások között a korábban részletesen elemzett kérdéskör, azaz a tó, mint elengedhetetlenül szükséges minőségi háttér fejlesztése

mellett *első helyen a tó körüli szolgáltatások, programok fejlesztése* szerepel. A legfontosabbnak ítélt programfejlesztés szövegesen is a *kerékpáros turizmushoz* kapcsolódik!

A szöveges válaszok között a kulturális örökség bemutatása nagyobb gyakorisággal szerepel, mint a pontozásos résznél. Ennek oka, hogy a terület kiemelt fontosságú, de mivel két fejlesztési fókuszban jelenik meg azt a pontozás nem mutatta ki. A *kulturális örökség* helyreállítása, felújítása a tó és környezete fejlesztésének elválaszthatatlan része. Az örökség programszerű bemutatása pedig a fő programok melletti kínálatbővítő szolgáltatásként jelenhet meg.

Szövegesen megjelenik a pozitív jövőképet sugalló hosszabb programok igénye.

A válaszok megoszlottak általános jellegű javaslatokra és konkrét projektek azonosítására.

A válaszok, kiegészítő jellegük mellett, egyértelmű többletinformációkat is tartalmaztak. Markánsan megjelent egy a Velencei-tó és környezetére vonatkozó egységes stratégia létrehozásának igénye. Kiemelt igény egy széles körű összefogás mellett kialakított minimum *középtávú stratégiai fejlesztési program* (mely az infrastrukturális elemek mellett tartalmazza a hosszú távú víziót, arculatot, komplex szolgáltatási és rendezvényi, valamint marketing koncepciót is).

Általános jellegű javaslatok, melyek alábbi sorrendje a válaszadói gyakoriság alapján rendszerezi a turisztikai potenciál növelés szempontjából jelentősnek minősített területeket:

1. középtávú stratégiai fejlesztési program
2. a tó körüli a turizmus igényeihez alkalmazkodó hagyományos, illetve alternatív közlekedési módok fejlesztése, a vízi utak összekapcsolása
3. a minőségi turizmust szolgáló, *tematikus park jellegű*, jelentős bevételt hozó beruházásokat kell előtérbe helyezni
4. információközlés, marketing, promóció mennyiségi és minőségi fejlesztése (nemzetközi is)
5. 2-3 nemzetközi érdeklődésre számot tartó *fesztivál*, rendezvény
6. szemléletformálás, képzés erősítése a turizmusban érdekeltek részvételével
7. helyi termékekre, népi hagyományokra épülő rendezvények

Új projekt jellegű javaslatok, melyek a szöveges válaszokban megjelennek, de közvetlenül a későbbiekben részletezendő kérdéskörhöz tartoznak (2012. évben készített előzetes projektfelmérés anyagának aktualizálása).

- környezet esztétikai, környezetvédelmi fejlesztése (belterületi utak, járdák, közterületek)
- korszok sétányok kialakítása
- Budapest, Balaton kerékpár összeköttetéshez kapcsolódás (EUROVELO)
- egy nagy attrakció létrehozása a ifjúság, és a gyerekes családok számára (pl. Mickey Word, Gardaland)

- nagy fesztivál létrehozása
- látogató központ, élményház létrehozása
- tavi színpad, fesztiválhelyszín létrehozása
- KEMP 2. ütem (történeti hadikultúra, és ifjúságnevelés)

A felmérésben kapott válaszok összefoglalása, általános következtetések

A kérdőíves felmérés alapján beazonosítható a hazai turisztikai szolgáltatások piacán a Velencei-tó jövőbeli, elvárt pozíciója. Jelentős szemléletmódbeli változás érzékelhető abban, hogy a válaszadók domináns része a tavat nem a fő turisztikai attrakcióként határozta meg.

Az első számú cél:

Egy azonos vezérfonalra felfűzött **komplex turisztikai termék**, mint vezérprojekt **kiemelt vonzerő létrehozása**. Ennek alapfeltétele a teljes tó környékre vonatkozó **jövőkép és arculat** kialakítása, a lehetséges vezérprojektek:

- az országosan kiemelt kerékpáros térség, ökoturisztikai célterület,
- a vízisport – olimpia, utánpótlás, tömeg - kiemelt helyszíne,
- a rekreáció, sport rehabilitáció helyszíne, illetve ezek összekapcsolása.

A vezérprojekt fő kiegészítő attrakciójaként létrehozandó egy a gyermekes családok és fiatalok számára vonzó **tematikus park**.

Az első számú cél alapfeltétele:

A tó elsősorban a komplex minőségi szolgáltatások, programok háttér szerepét kell, hogy betöltse a jövőben. Ez a háttér azonban ma teljesen alkalmatlan szerepének betöltésére, ezért a **fejlesztések egyik fő célkitűzése a környezeti, infrastrukturális állapotok javítása**.

Az első számú célt erősítő tényezők:

A hagyományos turisztikai szolgáltatások, programok (fesztiválok, borturizmus, természetjáró programok, kulturális örökség bemutatása, wellness programok) kiegészítő szolgáltatásként jelenhetnek meg. A komplex termék az épített környezet tudatos alakításával és a szellemi tartalmak kohézióján alapul.

4. A megvalósítandó intézkedéscsomag beavatkozási területei

Az előzőekben részletezett integráltságot szem előtt tartva kell kialakítani a térség 2014-2020-as közösségi fejlesztéseinek programját. A tervezett projektek a már megvalósult fejlesztések szinergiáit tovább bővítve, mintaterületként, az ITB (Integrált Területi Befektetés) logikáján alapulva, egymást kiegészítve, indukálva jönnek létre a fejlesztési ciklus során. A tervezett projektek a **komplex turisztikai termék** kialakítása és a **környezeti infrastruktúra** szempontjából fontos fejlesztéseket tartalmazzák.

A fejlesztések forrásai:

A fejlesztés nagyságrendje 2014-2020 között 23-25 milliárd forint, melynek finanszírozása a közösségi források mellett jelentős magántőke bevonással tervezett.

A program hatására nagyságrendileg hasonló magántőke bevonás is indukálódik a térségben.

A projekteknel jeleztük melyik prioritáshoz kapcsolható a fejlesztés. A komplex turisztikai termék kialakítása során az elsősorban infrastrukturális beruházásokhoz jelentős szolgáltatásfejlesztés is kapcsolódik. A nem infrastruktúra fejlesztések közül kiemelkedik a Velencei-tavi fesztivál projekt.

A tervezett projektek alábbi sorrendje egyfajta prioritást is tartalmaz, de alulfinanszírozottság esetén nem a teljes elhagyás, hanem egyes projekt-elemek időbeli ütemezése a kívánatos!

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Tóparti partfalak felújítása, átépítése, védelme; mederkotrás	1.
Cél	A vízminőség védelme és a környezet állapotának javítása a környezeti infrastruktúra fejlesztésének alap projektje. Az elavult, rossz műszaki állapotban lévő partfalak, partfalszakaszok korszerűsítése, felújítása. A mederkotrási feladatok elvégzése, a kikutort zagy elhelyezése, a kívánatos vízszint folyamatos biztosítása.	
Tartalom	A tó környezeti minőségének egyik kiemelkedő projektje, melynek nagyságrendje annak ütemezését teszi szükségessé. Az 1. ütemben a 23 km hosszú partfal legveszélyeztetettebb szakaszainak felújítása, a mederkotrás és a háttérszakaszok, belvédelmi zónájának kialakítása történik (2014-2020) Feladatok: A felújításra váró partfalszakaszok felmérésen alapuló azonosítása. A szükséges partfal felújítási tervek elkészítése, beruházáshoz szükséges engedélyek beszerzése. A mederkotrási, partfal és háttérszakaszok bontási-helyreállítási és ökológiai szemléletű újjáépítési műszaki beavatkozásainak elvégzése, mely a vízügyi és turisztikai	

	szempontokat is figyelembe veszi. Az összesen teljes partfalból 1/3-ad a VIZIG kezelésében áll, míg 2/3-ad önkormányzati kezelésű, ezért az állam és az önkormányzatok szoros együttműködését kell megvalósítani, koordinálni. Központilag koordinált beruházásként valósulhat meg. A felújítandó partfalak hosszát, és az elvégzendő műszaki és szervezési feladatokat a fontosság sorrendjében kell ütemezni.
Előkészítettség/státusz	A vízi létesítmények felújítására 1992-ben készült műszaki állapotot felülvizsgáló és a felújításokat rögzítő terv, illetve a korszerűsítésre pedig 1996-ban koncepció terv készült. Ezek felülvizsgálatát el kell végezni.
Becsült költség 1. ütem (Millió Ft)	8 000- 10 000

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó körül és a települések között;	2.
Cél	A tó és környéke, mint aktív turisztikai helyszín kibontakoztatása a fő cél. A vonzerő kuriózuma lehet a kerékpáros infrastruktúra és a kapcsolódó szolgáltatások komplex fejlesztése egyfajta „kiemelt kerékpáros célterület” mint egyedi attrakció létrehozása. A komplex turisztikai termék kialakításához szükséges vezérprojekt. Az infrastruktúra alapja a tó körüli út, mely néhány szakaszon már megfelelő, de a kisgyermekes családok számára még nem járható körbe a tó, kevés a pihenő. Szükséges a kapcsolódó célpontok felé a sugár irányú elérhetőség biztosítása. Az EUROVELO hálózattal és a Budapest – Balaton fővonallal, a Vértes-hegységgel, történő összeköttetés megteremtése kiemelt feladat. A kerékpáros fejlesztések mellett, kihasználva a tó „barátságos” méretét, és környezetét, cél olyan infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, ami a látogatókat arra ösztönzi, hogy a környező, vagy a tó másik oldalán elhelyezkedő településeket is meglátogassák, ott szolgáltatásokat vegyenek igénybe (pl. borút, kulturális utak, stb.). Az élményt nyújtó közlekedési fejlesztések nem csak bővítik a turisztikai kínálatot, de elősegítik a Velencei-tó egyéb turisztikai szolgáltatásainak hatékonyabb értékesítését, a jelenleg kevésbé frekvenciált	

	településeken is erősítik a turisztikai keresletet. Az élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztéséhez szorosan kapcsolódik a megfelelően kialakított és üzemeltethető csónak és hajó kikötők kialakítása, a jelenleg működő kikötők korszerűsítése.
Tartalom	Egységes fejlesztési koncepció kialakítása, végrehajtása. A területek tulajdonosi struktúrája sokrétű (pl. MNV Zrt., önkormányzatok, magántulajdon), ezért az egyik legfontosabb feladat az érdekek összehangolása koordinációja. Központilag koordinált beruházásként valósulhat meg. Feladatok: Komplex kerékpáros infrastruktúra (utak, pihenők, és egyéb szolgáltatási háttér kiépítése. A hajó és csónak kikötők műszaki, funkcionális fejlesztése a szolgáltatási háttér kiépítése. Lovastúra útvonalak kijelölése, kapcsolódó szükséges infrastruktúra fejlesztése. Gyalogtúra útvonalak teljes felújítása Kapcsolódó szolgáltatások magántőke bevonással: kölcsönzők, szervizek, vízitaxi, tókerülő busz, „dotto kisvonal”, hajópark, információ közlés infrastruktúrája, egységes üzemeltetés, „tókártya”.
Előkészítettség/státusz	A teljes beavatkozásra nem készültek tervek, felmérések.
Becsült költség (Millió Ft)	2 500

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Sport és rekreációs fejlesztések a Velencei-tó mellett;	3.
Cél	A tó Budapesttől és a megyeszékhelytől ideális távolságra fekszik, hogy meglévő hagyományos vízi sport létesítményeire alapozva a diák, tömeg, utánpótlás és vízi élsport kiemelt helyszíne legyen. Szükséges az elavult és hiányos infrastruktúra fejlesztése. Az élsport élményt nyújtó helyszíneinek kialakítása bővíti a turisztikai kínálatot, elősegíti a Velencei-tó egyéb turisztikai szolgáltatásainak hatékonyabb értékesítését, a jelenleg kevésbé frekvenciált településeken is erősítik a turisztikai keresletet. A komplex turisztikai termék kialakításához szükséges projekt. A tó melletti meglévő, a pihenést, rekreációt szolgáló gyógy és egészségturisztikai infrastruktúra fejlesztése, a sport rehabilitáció helyszíneinek megteremtése.	

Tartalom	A VVSI déli parti fejlesztése (folyamatban) után az északi parti sportközpont (Sukoró) olimpiai evezőspálya és a kapcsolódó létesítmények fejlesztése (összetett szabadidős- és sportkomplexum létrehozása öltözők, lelátó, sajtó, stb.) a szezonális csökkentésére, a hiányzó infrastruktúra kialakítása a nemzeti sportstratégia részeként. A meglévő Agárdi termálfürdő fejlesztése, a sport rehabilitációhoz szükséges elemekkel történő bővítés.
Előkészítettség/státusz	Koncepciótervek rendelkezésre állnak.
Becsült költség (Millió Ft)	2 000+2 000

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Tóparti felszíni vízelvezetés infrastruktúrájának fejlesztése;	4.
Cél	Velencei-tó, mint fokozottan védett felszíni víztest vízminőség védelmét szolgáló térségi program, mely az egész Gárdonyi járást érinti. A nagyszabású fejlesztés, mely a tó térségének legnagyobb beavatkozása, környezeti infrastruktúra fejlesztésének feltétlenül szükséges projektje. Pákozd, Sukoró, Nadap, Pázmánd, Kápolnásnyék, Velence, Zichyújfalu és Gárdony (Agárd és Dinnyés városrészekkel együtt) települések esetében a felszíni vízelvezetés problémájának megoldása. A fenti települések esetében a vízelvezető rendszerek kiépítése szükséges, melynek legfőbb oka a csapadékvizek által időszakosan elöntött és túlterhelt szennyvíz hálózat, mely nagyban kihat a Velencei-tó vízminőségére is. A fejlesztés tartalmazza az újonnan építendő árkokat, csapadékcsatornákat, folyókákat, átereszeket, záportározót, valamint a meglévő árkok jó karba helyezését, burkolását annak érdekében, hogy a megvalósuló rendszer műszakilag egységes kiépítettséget érjen el és rendszeres karbantartás mellett biztosítsa a csapadékvizek kártétel nélküli, rendezett és biztonságos elvezetését. A műszaki tartalomba beletartoznak a hordalékfogók, iszap és olajfogók, csapadékvíz átemelők. Későbbiekben a vízgyűjtő vonalán lévő további települések közül Pátka, Pázmánd, Csákvár, Lovasberény, Zámoly, Zichyújfalu, Vereb települések vízrendezési kiviteli terveinek elkészítése, illetve a vízrendezés megvalósítása.	
Tartalom	A tó környezeti minőségének kiemelkedő projektje,	

	melynek nagyságrendje annak ütemezést tesz szükségessé. Az 1. ütemben a tó körüli szennyvízcsatornák nagy esőzések előforduló szennyvíz kiömléseinek megakadályozását, továbbá a tó közvetlen környezetében szükséges beavatkozásokat. kell elvégezni (2014.-2020.) A széles összefogással (önkormányzatok, VIZIG, MNV Zrt.) megvalósítandó feladat koordinációja elengedhetetlen feladat. Központilag koordinált beruházásként valósulhat meg. Feladat A rendelkezésre álló tanulmánytervek, megvalósíthatósági tanulmányok aktualizálása, felülvizsgálata, majd a szükséges felszíni vízrendezés terveinek elkészítése. A munkák kivitelezése. A 2. ütemben a távolabbi területek problémáinak megoldására kell törekedni.
Előkészítettség/státusz	Az elmúlt években jelentős vízrendezési fejlesztések nem történtek a térségben, de a már meglévő tanulmányok jó alapul szolgálhatnak a szükséges beavatkozások tervezéséhez. „A Velencei – tó kistérség településeinek a vízrendezési elvi vízjogi és megvalósíthatósági tanulmánytervek 2003-ban a települések többségében elkészültek. Elvi vízjogi engedélyezési terv és megvalósíthatósági tanulmány készült Pázmádon. Zichyújfalu vízrendezése részben vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik.
Becsült költség 1. ütem (Millió Ft)	4 000 -5 000

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Strandok és part menti sétányok felújítása, fejlesztése	5.
Cél	Korszerű, gondozott strandok kialakítása egységesen magas színvonalat képviselő vízparti idegenforgalmi szolgáltatás érdekében. A komplex turisztikai termék kialakítása szempontjából fontos projekt.	
Tartalom	A Velencei-tó épített és természeti adottságait figyelembe vevő, turisztikai infrastruktúra minőségi fejlesztése, mely a térség egyedi vonzerejét erősíti. Szükségessé vált a helyi strandok fejlesztése mind a kapacitás, minőségjavítás valamint az arányos területi ellátás és a XXI. századnak megfelelő szintű szolgáltatási és környezeti színvonal fejlesztése érdekében. A Velencei-tó körül hosszú távon előirányzott strandkapacitás: 48 efh. A strandok korszerűsítéséhez közvetlenül	

	kapcsolódik a parti 10-30 m-es, összefüggő közhasználatú területek kialakítása a frekvenciált helyeken (kb. 4-5km hosszban), ellátási és környezeti színvonalának emelése. A strandfejlesztések nagyban összefüggnek a szükségessé váló épített partfal rekonstrukciókkal. Fejlesztési feladatok: - A strandokon lédős jellegű partszakaszokat kell kiépíteni. Elő kell segíteni, hogy partfalak rekonstrukciója során a már kiépített betonpartfalakat megbontva rövid szakaszon lédős kialakítással kisgyermek számára is biztonságos strandfelületek létesüljenek. - Kiemelt feladatnak kell tekinteni a belterületi, 10-30 m-es mélységű part menti sávok közhasználatú kialakítását, kulturált közparkok és szolgáltató sávok összefüggő rendszerének létesítését.
Előkészítettség/státusz	Gárdony és Velence egyes strandjaira készültek tanulmány és engedélyes tervek. A Velencei –tó partján elhelyezkedő strandok egységes színvonalra fejlesztésére, még nem készült átfogó terv.
Becsült költség (Millió Ft)	900

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Tó komplex vizes élőhely rekonstrukció, parti élőhely rekonstrukció és kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése;	6.
Cél	Velencei-tavi Madárrezervátum Természetvédelmi Terület, Dinnyési-Fertő Természetvédelmi Terület bővítése és bemutatathatóvá tétele. Pákozdi Ingókövek Természetvédelmi Terület bemutatása. A környezeti infrastruktúra projekt, jelentős mértékben segíti a komplex turisztikai termék kialakulását.	
Tartalom	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a Velencei-tavi Madárrezervátum területének bővítését tervezi: a Velencei-tó még nem védett nádasai és úszólápjai vonatkozásában, amelyek botanikai értékük mellett fontos szerepet töltenek be a tó vízminőségének védelmében. A jelenleg 420 hektáros védett terület kiterjedése 1309 hektárra változna. A terület bővítése egyben lehetőséget teremt a jelenleg fokozottan védett terület határának a természetvédelmi érdekeknek megfelelő felülvizsgálatára. A Dinnyési-fertő Természetvédelmi Terület tervezett bővítésénél cél volt, hogy megfelelő nagyságú puffer	

	zóna alakuljon ki a fokozottan védett terület körül. Ennek során oltalom alá kerül a terület dél-nyugati részén egy természetszerű állapotban lévő gyepterület. Szintén a tervezett bővítés részét képezi a Fertő területtel közvetlenül határos szántó és a mögötte elhelyezkedő nádas-mocsár. A védett területtől délre elhelyezkedő, valamikori ülepítő tavak védetté nyilvánítását az ott kialakult gémtelpek védelme indokolja. A Fertő bővítésre tervezett területének nagysága kb. 631 hektár. A területen látogatóközpont, látogatói infrastruktúra, tanösvények, kialakítása is megvalósul. Pákozd Ingókövek Természetvédelmi Területen növénysszelekció, katonai terület rekultiváció, tanösvény kialakítása valósul meg.
Előkészítettség/státusz	Koncepciótervek, kezelési tervek rendelkezésre állnak.
Becsült költség (Millió Ft)	1 000

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Belterületi utak, járdák infrastruktúrájának fejlesztése	7.
Cél	Velencei-tó, kiemelt üdülőkörzet minőségi környezetének kialakítása miatt szükséges a megkezdett környezet rehabilitáció folytatása, az elérhető minőségi környezet kialakítása. A turistaforgalom számára élményt adó, biztonságos közlekedés biztosítása, a környezeti infrastruktúra fejlesztésének szükséges projektje, mely hozzájárul a komplex turisztikai termék kialakításához. Pákozd, Sukoró, Nadap, Pázmánd, Kápolnásnyék, Velence, Zichyújfalu és Gárdony (Agárd és Dinnyés városrészekkel együtt) települések felszíni vízelvezetési projektjéhez kapcsolódó beavatkozás.	
Tartalom	Járdák, út menti vízelvezető árkok, belterületi útburkolatok felújítása a szükséges közmű felújításokkal, léghábelek megszüntetésével. A faluközpontban az átmenő forgalom csökkentésével gyalogos zóna kialakítása.	
Előkészítettség/státusz	A tanulmánytervek a települések többségében elkészültek.	
Becsült költség (Millió Ft)		1 000 -2 000

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	A térségi települések fejlesztéseinek összehangolása	8.
Cél	Szükséges a szétdarabolt fejlesztések megszüntetése, egységes tervezés, végrehajtás. A középtávú stratégiai fejlesztési program (2014 – 2020) mellett szükséges megalkotni a hosszú távú (2030) víziót is. A Velencei-tó és környékét egységes, integrált fejlesztési területként határozzuk meg, ahol a létrehozandó komplex turisztikai termék egymással szinergikus hatásban összekapcsolt projektekből jön létre, melynek jellemzője, hogy a teljes tó és környezetében egységes integrált fejlesztés, melyen belül a stratégiai csomópontok (2-3 centrum) köré szervezett fejlesztések valósulnak meg.	
Tartalom	A fejlesztés támogató eszközei: összehangolt települési rendezési tervek, FMTFK, OTK. A fejlesztések során a projektek jelentős állami érintettsége miatt szoros állami, önkormányzati együttműködés szükséges. Olyan fejlesztési stratégia kialakítása, amely a kistérség településeinek környezeti és idegenforgalmi fejlesztéseit egy konszenzussal kialakított „feladatmegosztás” szerint tervezi. Szükséges létrehozni egy a VVVTFT, illetve a Balatoni Fejlesztési Tanács és munkaszervezete mintájára felálló helyi szakmai döntéshozó és végrehajtó munkaszervezet.	
Előkészítettség/státusz	A térség települései rendelkeznek rendezési tervvel, melyek részét képezi a határozattal elfogadott fejlesztési koncepció. A Velencei –tó LEADER Helyi Akciócsoport 2011-ben elkészítette Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáját, melynek alapjai a 2008-ban elkészített és 2009-ben módosított HVS alapjaira épülnek. Velencei-tó, mint regionálisan kiemelt térség cselekvési stratégiája előkészítő tanulmány 2012. már tartalmazza a helyi érdekek mentén kialakított közösségi projektek listáját. A meglévő dokumentumok megfelelő alapul szolgálhatnak közös tervezési tevékenységhez.	
Becsült költség (Millió Ft)	7 évre vetített költség 630	

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Tókörnéki műemlékek felújítása, állagmegóvása, a kulturális örökség védelme	9.
Cél	Az épített örökség védelme, fejlesztése a potenciális turisztikai vonzástényezők meghatározásával. A komplex turisztikai termék kialakítása szempontjából fontos projekt, mely jelentősen javítja a környezet minőségét.	
Tartalom	A térség épített környezeti értékeinek és kulturális örökségeinek, kulturális bemutató helyszíneinek teljes körű felmérése mely kiterjed az országosan védelem alatt álló, (műemlék, műemléki környezet, műemlék jelentőségi terület, történeti táj), valamint az önkormányzatok hatáskörébe tartozó helyi védelem alatt álló építészeti és természeti, egyedi tájértékeinek számbavételére, állagvizsgálatára. Az épített és természeti értékvizsgálaton felül „támogatni kell a helyi hagyományok, élővé tételét. Felkutatásuk, nyilvántartásba vételük révén biztosítani kell az idegenforgalom számára is vonzó, ma még élő népszokások (a rendezvények, a népi kézművesség, a kézműipar, a történelmi emlékhelyek, a települések értékes településrészei, épületei) továbbélését, turisztikai terméké fejlesztését. A beavatkozások tulajdonosi kör szerint szervezhetők (önkormányzat, állam, magántulajdon). Az értékek kibontakoztatása csak megfelelő szakmai koordináció mellett lehet eredményes.	
Indokoltság	A térségben található épített, természeti (táji) valamint kulturális értékek megőrzése, fenntartása, a településeken fellelhető értékek nyilvántartásba vétele az ott élők érdekein túl, idegenforgalmi vonzerőt is képvisel.	
Előkészítettség/státusz	A szükséges fejlesztések néhány kidolgozott projekt mellett az elképzelés szintjén állnak.	
Becsült költség (Millió Ft)	1 200	

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	A Velencei-tó környéki egységes turisztikai rendszer kialakítása és üzemeltetése 2014-2020	10.
Cél	A Velencei tó, mint komplex turisztikai termék egységes megjelenítése a hazai és nemzetközi turisztikai piacon. A program célja, hogy a Velencei-tavat, mint térséget vonzóbbá tegye korszerű marketing eszközökkel és vonzó kedvezményrendszer kialakításával. A Kistérségi Társulás, a térségben működő TDM szervezetek és LEADER HACs közötti, valamint tagjaik közötti (elsősorban szolgáltatás-fejlesztés, marketing és kommunikáció, minőségbiztosítás, képzés-szemléletformálás célú) együttműködések összehangolása és fejlesztése, üzemeltetése;	
Tartalom	• térségi turisztikai látogató- menedzsment fejlesztése • egységes és többnyelvű térségi információs rendszerek fejlesztése és működtetése, • személyes és online vendég-kiszolgálási rendszerek és kedvezményrendszer, velencei-tó kártya kialakítása, • térségi turisztikai közlekedés fenntartása (tó busz, stb) • turisztikai célú képzés-, szemléletformálás támogatása, • térségi turisztikai standard szolgáltatási rendszer kidolgozása és működtetése (P+R), • térségi turisztikai monitoring rendszer kidolgozása és működtetése.	
Előkészítettség/státusz	A Velencei-tónál 2009-óta két helyi turisztikai desztináció menedzsment szervezet, 2011-óta egy térségi TDM szervezet működik. Szakmai tevékenységeinek fejlesztésére mindhárom szervezet (EU – ERFA) pályázati támogatást nyert és 2010-2014. január között a fent sorolt tevékenység nagy részét már végzi, illetve azok előkészítését megkezdte. A megalapozott és megvalósított fejlesztéseket, szakmai programokat és együttműködések a jövőben is indokolt folytatni, fejleszteni	
Becsült költség (Millió Ft)	7 évre vetített költség: 500	

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Velencei-tavi turisztikai látogatóközpont/információs központ kialakítása	11.
Cél	A teljes Velencei-tó turisztikai kínálatát színvonalasan bemutató (multifunkcionális) látogató központ kialakítása, amely nagy hangsúlyt helyez a tó környéki települések szolgáltatásainak csomagszerű népszerűsítésére, értékesítésére. A komplex turisztikai termék bemutatásának helyszíne.	
Tartalom	Legfőképpen már meglévő, (indokolt esetben újonnan kialakításra kerülő, tájegységre jellemző építészeti megfogalmazású), Velencei-tó part meghatározó, jól megközelíthető fenntartható fejlődés elveinek megfelelően átalakított (vagy egy vagy újonnan kialakított) multifunkcionális (emblemikus) látogatóközpont kialakítása, mely alkalmas a térség mint egységes turisztikai termék ismertetésére, turisztikai csoportok fogadására, helyi termékek bemutatására, rendezvények szervezésére, esetlegesen a térségben működő TDM irodák befogadására.	
Előkészítettség/státusz	A projekt előkészítése még nem kezdődött meg. A helyszín és a konkrét funkciók még nem kerültek meghatározásra.	
Becsült költség (Millió Ft)		200

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Velencei-tavi turisztikai attrakció/tematikus park	12.
Cél	A Velencei-tó teljes évben nyitva tartó, országos és külföldi érdeklődésre is számító egyik fő attrakciója. A park első sorban a kisgyermekes családok és a fiatalok számára jelent meghatározó vonzerőt. Országos szintű hiánypótló beruházás, a komplex turisztikai termék emblemikus helyszíne.	
Tartalom	Az 1. ütemben 10-14 ha területen létrehozandó tematikus szórakoztató park (Mickey World, Gardaland mintájára) évi 200-300 ezer fő látogató megjelenését indukálja. A fejlesztés 1. üteme a kisgyermekes családok számára ad színvonalas, érdekes szórakozási lehetőséget.	
Előkészítettség/státusz	A projekt előkészítése még nem kezdődött meg. A helyszín és a konkrét funkciók még nem kerültek meghatározásra.	
Becsült költség 1. ütem (Millió Ft)		4 000

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Velencei-tavi turisztikai attrakció/tavi színpad	13.
Cél	A kiemelt üdülőkörzet főidényben üzemelő, a közösségi kulturális élet helyszínéül szolgáló, országos szintű hiánypótló beruházása, a komplex turisztikai termék emblematikus helyszíne.	
Tartalom	A tó északkeleti partszakaszán, részben a magyar állam tulajdonában lévő területen megvalósuló, központi költségvetéshez kapcsolódó üzemeltetésű mobil tavi színpad és 800 fő befogadására alkalmas nézőtér építése, kulturális célú, gazdaságos fenntartható üzemeltetése.	
Előkészítettség/státusz	A projekt előkészítése még nem kezdődött meg. A helyszín és a konkrét funkciók még nem kerültek meghatározásra.	
Becsült költség (Millió Ft)	400	

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Velencei-tavi turisztikai attrakció/KEMP 2	14.
Cél	A Velencei-tó északi területein a nemzeti emlékhelyhez kapcsolódó országos szintű hiánypótló beruházás, a komplex turisztikai termék különleges helyszíne.	
Tartalom	A tó északkeleti partszakaszán, részben a magyar állam tulajdonában lévő területen megvalósuló, központi költségvetéshez kapcsolódó üzemeltetésű a hadtörténetet és a hazafias nevelést is szolgáló tematikus park bővítése. A projekthez 3. ütemben kapcsolódhat egy a fiatalság számára vonzó kaland és élménypark, ahol célorientált egész évben működő hosszabb itt tartózkodást is lehetővé tevő táborozás is megvalósítható, ahol a természetismeret, a sport és a hadijátékok ismeretszerzést, közösségépítést szolgáló tevékenységei valósulnak meg.	
Előkészítettség/státusz	A projekt előkészítése részben elkezdődött. A helyszín és a konkrét funkciók tanulmányterve rendelkezésre áll.	
Becsült költség 2. ütem (Millió Ft)	1 500	

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	Velencei-tavi attrakció/Velencei-tavi Fesztivál	turisztikai 15.
Cél	A Velencei-tó térségének hagyományteremtő, nemzetközi fesztiválja, a komplex turisztikai termék emblemikus attrakciója.	
Tartalom	A kulturális fesztivál a tó új, minőségi arculatához kapcsolódó eseményeket, programokat, rendezvényeket szervezi. Az évi rendszerességgel, nemzetközi előadókkal és közönséggel megjelenő program a Velencei-tó összes települését érintő eseménysorozat. A megvalósuló infrastrukturális fejlesztések megfelelő működési keretet biztosítanak a teljes területet lefedő rendezvénysorozatnak. A projekt javítja a helyszínek kihasználtságát, egységes eloszlást biztosít, ezzel optimalizálja a szolgáltatásokhoz jutást. Az Európai Fesztivál Szövetség együttműködésének megalapozását biztosítja.	
Előkészítettség/státusz	A projekt szakmai koncepciója rendelkezésre áll.	
Becsült költség (Millió Ft)	7 évre vetített költség: 350	

5. Az ITB irányításával, végrehajtásával kapcsolatos javaslatok

A Velencei-tónál az utóbbi években több fejlesztésekre is sor került. **Az eddigi szétszórt és gyakran kampányszerű fejlesztések azonban elégtelennek bizonyultak ahhoz, hogy olyan új turisztikai kínálatot hozzunk a régióban létre, amely alkalmas lenne újfajta kereslet lekötésére.**

A fő problémát talán az jelenti, hogy a Velencei-tónak nincs igazi „tulajdonosa”. Ez ma úgy pontosítható, hogy a számos térségi szervezet között oszlik meg a felelősség. A megfelelő megoldás nemzetközi tapasztalatokon alapuló elméleti alapjai adottak: alulról építkező, a köz- és a magánszektor együttműködésével kialakított, felkészült szakemberekből álló és megfelelő saját forrásokkal is rendelkező egységes térségi menedzsment szervezetet kell létrehozni, amely képes ellenőrizni és irányítani – a kutatástól és tervezéstől kezdve a megvalósítás irányításán át az e-marketingig és a monitoringig – a turizmus teljes folyamatát.

Szükséges a szétdarabolt fejlesztések megszüntetése, egységes tervezés, végrehajtás. Ennek feltételeit biztosíthatja egy a Balatoni Fejlesztési Tanács és munkaszervezete mintájára felálló **helyi szakmai döntéshozó és végrehajtó szervezet.**

A fejlesztés filozófiája szerint a **középtávú stratégiai fejlesztési program** (2014– 2020) mellett szükséges megalkotni a **hosszú távú (2030) víziót.**

A szakmailag indokolt **stratégiai megközelítés**, hogy a Velencei-tó és környékét egységes, **integrált fejlesztési területként** határozzuk meg, ahol a létrehozandó komplex turisztikai termék egymással szinergikus hatásban összekapcsolt projektekből jön létre. A fejlesztés **operatív szintjén** a teljes tó és környezetében a **stratégiai csomópontok (2-3 centrum) köré szervezett fejlesztések** valósulnak meg.

A fejlesztés támogató eszközei: összehangolt települési rendezési tervek, FMTEK, OTK. A fejlesztések során a projektek jelentős állami érintettsége miatt szoros állami, önkormányzati együttműködés szükséges.

1. sz. melléklet: A feleletválasztós kérdések eredményei

Stratégiai fókuszok	egyálta- lán nem	inkább nem	igen is, meg nem is	inkább igen	nagyon	nem tudja
Válaszlehetőségek	1	2	3	4	5	9
1. A velencei-tavi térség stratégiáját Budapest és Balaton viszonylatában szükséges meghatározni, pozícionálni hangsúlyozva a térség plusz szolgáltatásait		3 db	1 db	6 db	11 db	
2. A Velencei-tavi térség stratégiáját önállóan szükséges megjeleníteni mind belföldön, mind külföldön			1 db	6 db	11 db	
3. Mely korosztályra érdemes fókuszálni						
Fiatalok (20-30 évesek)	1 db			7 db	3 db	
Kisgyermekes családok				5 db	10 db	
Idősebb korosztály			2 db	6 db	4 db	
Minden korosztályra azonos súllyal kell fókuszálni	2 db		3 db	6 db	3 db	4 db
4. Az alábbi programok kínálatát, minőségét szükséges fejleszteni						
Kerékpáros rendezvények			1 db	2db	16 db	
Tömegsport programok (futás, úszás)	1 db		4 db	6 db	8db	
Könnyűzenei fesztiválok	2 db	1 db	1 db	7 db	8 db	
Komolyzenei fesztiválok	1 db	2 db	8 db	5 db	3 db	
Borturizmushoz kapcsolódó programok		1 db	2 db	11 db	4 db	
Szervezett természetjáró programok			2 db	10 db	7 db	
Kulturális örökség bemutatása	1 db		2 db	11 db	5 db	
Wellness programok	2 db	2 db	1 db	9 db	5 db	
Egyéb programok				4 db	2 db	
5. Budapest és Balaton között ingázó turistáknak szóló napon belüli programokat kell kialakítani	2 db	5 db	2 db	2 db	6 db	
6. 1-2 napos (pl. hosszú hétvége) programcsomagokat érdemes kialakítani		1 db		4 db	15 db	
7. Hosszabb távú 1-2 hetes programokat érdemes kialakítani		5 db	9 db	3 db	1 db	
8. Elsősorban a tó fejlesztésére szükséges fókuszálni 2014.-2020. között		3 db	1 db	11 db	4 db	
9. Elsősorban a tó körüli szolgáltatások, programok fejlesztésére kell fókuszálni 2014-2020 között			4 db	2 db	13 db	
10. Az elérhető szálláshelyek minősége, mennyisége korlátozza a vendégéjszakák növekedését	1 db		2 db	3 db	11 db	3 db